

یادداشت

کاهش جمعیت و خطر هجوم دشمنان

فاطمه محمدبیگی

رئیس‌فراکسیون جوانی جمعیت مجلس شورای اسلامی

سالمندی جمعیت می‌تواند ناشی از پدیده‌های مختلفی چون تک‌زیستی یا مجردزیستی باشد که نشانه‌هایی چون کاهش استحکام خانواده را به دنبال دارد. به دنبال آن نیز پدیده‌هایی دیگر ایجاد خواهد شد که مربوط به عوارض روحی، روانی و افزایش بار بیماری‌های مختلف است و در نتیجه ما یک جامعه معلول خواهیم داشت. در حال حاضر نیز با توجه به پیش‌بینی‌های جمعیتی چنین وضعیتی در انتظار آینده ایران است.

ما در مجلس یازدهم به دنبال حل معضل جمعیت هستیم و هر پیشنهاد و لایحه‌ای که بتواند به قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت کمک کند، مورد پذیرش ما است. قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت قانونی فاخر، استراتژیک و ژئوپلیتیک که به لحاظ بحث‌های ملی، بین‌المللی، سرزمینی و منطقه‌ای بعد از سال‌ها انتظار در مجلس یازدهم مورد بررسی و تصویب قرار گرفته است. در حال حاضر قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت با کیفیت زندگی ایرانیان در آینده وابسته است و عملیاتی شدن این قانون باید سرلوحه تمام سازمان‌ها و ادارات و مسئولان و دولتمردان قرار گیرد. این قانون در گام‌های اول خود با پیگیری منسجمی که مجلس داشت، موفق بود و تاکنون حدود ۳۵ درصد آن اجرا شده است. بر خلاف هجمه‌ای که

در این مدت به آن شد، این قانون نوپا در حال رشد سریع است، اما نیازمند آگاهی‌بخشی و حمایت نخبگان جامعه و همچنین اجرایی شدن توسط دستگاه‌ها است. به هر حال با فرصت کم و اینکه در پنجره جمعیتی و در لبه سیاهچاله جمعیت قرار داریم، اجرای این قانون در اسرع وقت باید در اولویت راهبردی تمامی وزارتخانه‌ها و نهادهای مسئول قرار گیرد، بخصوص مباحث تسهیلاتی که در این قانون پیش‌بینی شده، این بخش از قانون و تشویقات در نظر گرفته شده می‌تواند به رفع موانع فرزندآوری و فرزندپروری کمک بسزایی کند.

متأسفانه در ۳۰ سال گذشته ما خلاء جدی در حوزه قوانین جمعیتی داشتیم. قانون تنظیم خانواده با سه چهار برابر بودجه مورد نیاز و خرج‌های هنگفت دلاری مانند کمک‌های بانک جهانی و سازمان‌های به ظاهر حقوق بشر و سازمان‌های به ظاهر بهداشت جهانی با هدف کاهش رشد جمعیت ایران هزینه شد. مسئولان آن زمان هم همراهی جدی برای تنظیم خانواده و کاهش جمعیت کشور داشتند که اکنون آثار سوء آن در حال مشاهده است؛ لذا الان باید این ضرر جبران شود. چون اگر شش سال دیگر بگذرد، زمان طلایی از دست می‌رود و دیر خواهد شد و قطعاً ما در پرنگاه جمعیتی سقوط خواهیم کرد. بنابراین ما در مجلس سعی کردیم به بخش مهمی از موانع و معضلات فرزندآوری تمرکز و برای آن راهکار قانونی ارائه دهیم. اگر چه این قانون ممکن است اشکالاتی داشته باشد؛ لذا ما قطعاً پیشنهادات جدید را در جهت ارتقاء این قانون دنبال می‌کنیم.

اگر در شش سال آینده کاری نشود و به همین روال باقی بماند، ایران در سقوط جمعیتی، رتبه نخست را خواهد داشت. این در حالی است که همزمان در کشورهای منطقه، آهنگ رشد سه چهار برابری جمعیت ایران را داریم که این باعث ناترازی و نابرابری جمعیتی و توزیع نامناسب جغرافیایی جمعیت در منطقه، به هم ریختن توازن قدرت ملی و منطقه‌ای، قدرت اقتصادی و نیروی کار ما خواهد شد؛ به طوری که قدرت کشور ایران به لحاظ نیروی کار و اقتصادی، سیاسی و امنیتی چندان کاهش می‌یابد که در نتیجه آن ممکن است کشور مورد طمع و هجوم دشمنان قرار گیرد.

مرتضوی در نشست با مدیران سازمان تأمین اجتماعی تأکید کرد:

لزوم تسریع در تدوین برنامه جامع تحقق سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی

دهند، افزود: «بستر تحقق این همگرایی در کشور فراهم و ضروری است برنامه جامع تحقق سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی سرپا تدوین شود.» مرتضوی گفت: «تأمین سلامت و تسهیل دسترسی مردم و بیمه‌شدگان به خدمات درمانی نیز باید مدنظر همه مدیران قرار گیرد.» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، آینده‌پژوهی را پیش‌نیاز و شرط اصلی برنامه‌ریزی تحول در صندوق‌های بازنشستگی عنوان کرد و اظهار داشت: «باید منابع پایدار برای پرداخت مستمری و نیز اجرای طرح‌های توسعه‌محور ایجاد شود.»

وی بر ضرورت اجرای قانون برای پوشش همگانی بیمه در کشور تأکید کرد و گفت: «تعامل همه‌جانبه با دولت، مجلس و همه ارکان حاکمیت لازمه تحقق این چشم‌انداز است.»

حوزه اجتماعی نیز از مهمترین بخش‌هایی است که باید تحول یابد. مرتضوی ارتباط بیش از ۴۵ میلیون نفر به صورت مستقیم با سازمان تأمین اجتماعی را سرمایه‌ای برای نظام اسلامی عنوان کرد و افزود: «در مسیر پیش‌رو، اولویت ما باید عملیاتی کردن سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه تأمین اجتماعی باشد.»

وزیر کار گفت: «در سیاست‌های ابلاغی رهبر معظم انقلاب، استقرار نظام تأمین اجتماعی به صورت جامع، کارآمد، فراگیر و چندلایه و ایجاد ساز کار تخصصی و فرابخشی به منظور حفظ انتظام و انسجام امور مربوط، لایه‌بندی و سطح‌بندی خدمات آمده است.»

وی با بیان اینکه در حوزه تأمین اجتماعی برای ایجاد سرمایه اجتماعی از منظر حاکمیتی همه ارکان بایستی در این حوزه دست به دست هم

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به همراه تعدادی از معاونان و مدیران این وزارتخانه در سازمان تأمین اجتماعی حضور یافت و در جلسه‌ای با مدیرعامل، معاونان و مدیران ارشد این سازمان و همچنین مدیران عامل شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شستا) و بانک رفاه کارگران، از تلاش‌ها و اقدامات گسترده این مجموعه برای خدمت‌رسانی به جامعه بیمه‌شدگان و بازنشستگان، تشکر کرد. سید صولت مرتضوی در این جلسه تدوین برنامه جامع تحقق سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی را امری ضروری و فوری اعلام کرد. مرتضوی با اشاره به نقش راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی در امیدآفرینی و ارتقاء سرمایه اجتماعی دولت، گفت: «علاوه بر توجه به حوزه‌های اقتصادی و آموزشی،

موسوی در گزارش مسائل و دستاوردهای سازمان به وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی مطرح کرد

تمامی مشکلات حوزه تأمین اجتماعی با تحقق مفهوم عدالت در گفتمان انقلاب اسلامی قابل حل است

میرهاشم موسوی مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی در جلسه مشترک با صولت مرتضوی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و معاونان این وزارتخانه که در محل سازمان تأمین اجتماعی و با حضور معاونان و مدیران این سازمان، مدیرعامل شستا و مدیرعامل بانک رفاه کارگران برگزار شد، گفت: «دال مرکزی حکمرانی تأمین اجتماعی در نظام اسلامی با توجه به اسناد بالادستی و سیاست‌های تأمین اجتماعی ابلاغی مقام معظم رهبری و اصول مختلف قانون اساسی، تحقق عدالت در همه شئون است.»

گزارش

میرهاشم موسوی در جلسه مذکور با اشاره به جایگاه سازمان تأمین اجتماعی در تحقق حکمرانی تأمین اجتماعی گفت: «برای تحقق حکمرانی تأمین اجتماعی یکی از ابزارهای مهم، نظام بیمه‌ای و سازمان تأمین اجتماعی است. امروز شاهد آن هستیم که حداقل در سه حوزه کلان کسب‌کار و نظام بیمه‌ای، حوزه خدمات درمانی و سلامت و همین‌طور در حوزه سرمایه‌گذاری اقتصادی و بانکداری در حالی فعالیت است و اگر بتوانیم در این سه بخش کارکردهای خود را مطلوب کنیم، قطعاً می‌توانیم سرمایه اجتماعی را برای حاکمیت تأمین و تقویت کنیم.»

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی گفت: «ما امروزه با بیش از ۵۳ درصد جامعه در ارتباط مستقیم هستیم و به طور غیرمستقیم هم با کل آحاد جامعه ارتباط داریم و تمام خدمات و فعالیت‌های ما به نحوی می‌تواند سرمایه اجتماعی نظام را ارتقاء دهد.» وی افزود: «مهمترین چالشی که ما با آن مواجه بوده و هستیم، ناترازی و ناپایداری منابع بوده است. یکی از علل بروز این ناترازی، کاهش ضریب پشتیبانی است. نقطه سربه‌سر و تعادل برای صندوق‌های بازنشستگی معادل ۶ تا ۶.۵ است. امادر تأمین اجتماعی وضعیت فعلی این مؤلفه حدود ۴.۲ بیمه‌پرداز به‌ازای هر بازنشسته را نشان می‌دهد.»

عوامل ناترازی منابع

موسوی، افزایش تصاعدی مصارف را یکی دیگر از عوامل مؤثر بر بروز ناترازی دانست و گفت: «به دلیل قوانین و سیاست‌های غلط در گذشته و بی‌توجهی به اصلاحات پارامتریک و اصلاحات فنی و مهندسی، این ناترازی به سرعت افزایش یافته است. همچنین تعدد قوانین و مقررات بازنشستگی پیش از موعد یک عامل مهم دیگر است که در حال حاضر بیش از ۵۰ درصد بازنشستگی‌ها را شامل می‌شود، در حالی که این عدد در سال ۹۴ حدود ۱۹ درصد بود. پایین بودن بهروری در حوزه سرمایه‌گذاری نیز چالشی است که در سال‌های گذشته همواره دامنگیر صندوق تأمین اجتماعی بوده و امروز هم ادامه یافته و یکی از علت‌های اصلی این مسأله این است که حدود ۸۰ درصد دارایی‌ها در حوزه سرمایه‌گذاری به صورت اجباری و غیرانتخابی و در قالب رد دیون دولت، به سازمان واگذار شده و تنها ۲۰ درصد سرمایه‌گذاری‌ها به صورت اختیاری انجام شده است.» وی با اشاره به اینکه افزایش هزینه‌های بخش سلامت بیمه‌شدگان، یکی دیگر از عوامل ناترازی منابع بوده است، گفت: «طرح‌های خارج از حوزه اختیارات این سازمان که در حوزه سلامت اجرا شده مثل طرح تحول سلامت و الان هم طرح دارویار و بقیه طرح‌هایی که در حوزه اختیارات مانده، اگر همراه با انجام تعهدات نسبت به این سازمان نباشد، به طور جدی باعث ایجاد ناترازی می‌شود. همچنین جدا شدن ششور ایعالی بیمه از مجموعه وزارت کار که باعث جدایی بیمه‌ها از حوزه سیاست‌گذاری شد؛ بار اضافی زیادی را به بیمه‌های درمان تحمیل کرد که این یکی دیگر از عوامل ناترازی منابع در سازمان تأمین اجتماعی است.» موسوی، انباشت بدهی دولت‌ها از سبب سنوات گذشته را عامل دیگر مؤثر در ایجاد و تشدید ناترازی دانست و با اشاره به اینکه در این دولت اتفاقات خوبی درباره پرداخت مطالبات افتاد، گفت: «امروز بدهی انباشته دولت‌ها به سازمان تأمین اجتماعی بالغ بر ۶۰۰ هزار میلیارد تومان است. چالش بزرگ دیگر سازمان تأمین اجتماعی، استقراض بی‌رویه از نظام بانکی بود. در ابتدای دوره مدیریت جدید، بدهی انباشته سازمان به نظام بانکی به بالغ بر ۹۰ هزار میلیارد تومان رسیده بود.»

توسعه پوشش بیمه‌های اجتماعی

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی در ادامه ضمن اشاره به تدوین راهبردها جهت غلبه بر چالش‌های این سازمان گفت: «یکی از این راهبردها، توسعه

آنها اضافه خواهد شد. پروژه بعدی نسخه الکترونیک و پرونده الکترونیک سلامت است که در دوره قبل پوشش ۴۵ درصد داشته و در این دوره تا ۹۰ درصد پروژه محقق شده است. پایداری این پروژه نیز که قبلاً بسیار ضعیف بود در این دوره به بیش از ۹۵ درصد رسیده و به لحاظ سخت‌افزار و نرم‌افزار در نقطه پایداری کامل قرار گرفته است.»

راهبرد کاهش هزینه‌ها

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی افزود: «ر سیدگی هوشمند به اسناد برای کاهش هزینه‌ها یکی دیگر از راهبردها در دوره جدید است. همچنین بحث خوداظهاری بیمه‌ای و یکپارچگی بیمه، مالیات و نظام بانکی را به صورت آزمایشی در یکی از شعب اجرا کرده‌ایم. این طرح اگر اجرا شود یک انقلاب در محاسبات در تعامل با کارفرما و در ارائه خدمات عادلانه به کارگران و بیمه‌شدگان اتفاق خواهد افتاد.» موسوی تأکید کرد: «راهبرد بعدی ما، صیانت مالی از بیمه‌شدگان خصوصاً در حوزه درمان است. در حال حاضر بیمه‌شدگان ۶۵ سال به بالا بر اساس تفاهمنامه‌ای که داریم به هر بیمارستان دولتی که مراجعه کنند، درمان‌شان رایگان است. وی افزود: «بحث کنترل مصارف و کاهش هزینه‌های سازمان در قواعد بیمه و هزینه‌های مدیریتی و مصارف درمان یکی دیگر از اولویت‌های اساسی سازمان در دوره جدید است. یکی از طرح‌های ما طرح پالایش بیمه‌های حمایتی با تعهد دولت بود که من غیر حق ایجاد شده بود. کنترل بعضی از خروجی‌ها مثل بیمه‌بیکاری نیز حدود هزار میلیارد تومان کاهش هزینه را به دنبال داشته است.»

افزایش سرمایه بانک رفاه

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی خطاب به وزیر رفاه گفت: «مسال هم‌باعنایت حضر تعالی، موضوع ۹۰ هزار میلیارد تومانی که برای بازپرداخت مطالبات سازمان در بودجه پیش‌بینی شده، پیشرفت خوبی داشته است. یکی از اقدامات مهمی که قرار است در سال جدید انجام شود، افزایش ۴۵ هزار میلیارد تومانی سرمایه بانک رفاه است که در نظام بانکداری این افزایش سرمایه بی‌سابقه است. این اقدام تراز مالی و کفایت سرمایه بانک را به صورت قابل قبولی افزایش خواهد داد. ما باید از این فرصت استفاده کنیم و استثناء شدن بانک رفاه از واگذاری را پیگیری کنیم. بانک رفاه، یک بانک تخصصی است و می‌تواند به لحاظ اجتماعی و اقتصادی، ضربه‌گیر حوزه‌های مربوط به تأمین اجتماعی باشد.» موسوی ادامه داد: «یکی دیگر از اقدامات بسیار مهم در دوره جدید، تسویه بدهی ۹۰ هزار میلیاردی به نظام بانکی در سال گذشته بود. در سال ۱۴۰۰ حدود ۹۰ هزار میلیارد تومان واگذاری سهام از باب تأدی به بدهی دولت اتفاق افتاد و از این محل، بزرگ‌ترین تسویه بانکی در تاریخ نظام بانکداری رقم خورد.»

سفرهای استانی

موسوی با اشاره به اینکه حضور میدانی مدیرعامل و معاونان و مدیران سازمان تأمین اجتماعی در استان‌ها یکی دیگر از اقدامات مهمی است که در این دوره انجام شده، گفت: «به تبعیت از دولت سیزدهم علاوه بر سفرهای استانی دولت، در سازمان تأمین اجتماعی در ۲۹ استان در سطح شهرستان‌ها و محروم‌ترین نقاط حضور میدانی پیدا کردیم و نظام مسائل حوزه میدان و عمل را در همانجا جمع‌بندی کرده‌وی برای حل مشکلات تصمیم گرفتیم.» در این همایش، همچنین تعدادی از معاونان سازمان تأمین اجتماعی با ارائه گزارش عملکرد حوزه‌های تخصصی، برخی از اقدامات، دستاوردها و مسائل پیش‌روی سازمان را به وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ارائه دادند.

توسعه کمی و کیفی خدمات

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی با اشاره به اینکه یکی دیگر از راهبردهای تحولی این سازمان، توسعه کمی و کیفی خدمات و تعهدات بیمه‌ای و درمان است، تصریح کرد: «یکی از اتفاقات خوبی که در این دولت انجام شد، حمایت از زوجین نابارور و راه‌اندازی بیمه ناباروری بود. امروز سازمان تأمین اجتماعی حدود ۲ هزار میلیارد ریال در بحث جوانی جمعیت هزینه کرده است. همچنین بحث افزایش سهم این خصلی زمان بارداری از ۶ ماه به ۹ ماه در این دولت اتفاق افتاد و بیمه تکمیلی بازنشستگان نیز با رشد ۱۲۰ درصدی مشارکت مالی سازمان و افزایش ۸۰ درصدی سطح خدمات هم در این دوره انجام گرفت که بی‌سابقه بود.» وی افزود: «مبلغ وام قرض الحسنه بازنشستگان از ۵ به ۱۲ میلیون تومان افزایش یافته و بنا داریم امسال تا ۴۰۰ هزار فقره وام را برای این عزیزان فراهم کنیم. علاوه بر این با حمایت‌هایی که ما در طرح دارویار داشتیم بیش از ۲۴۳ قلم داروی جدید تحت پوشش بیمه‌ها قرار گرفته است. رایگان شدن رسیدگی به بیماران خاص هم در این دوره اتفاق افتاد.»

پیشتازی در پروژه‌های عمرانی

موسوی درباره پروژه‌های عمرانی سازمان تأمین اجتماعی نیز با اشاره به اینکه در حال حاضر حدود ۱۳۰ پروژه در حال ساخت داریم، گفت: «از زمانی که مسئولیت سازمان را پذیرفتیم ۴۴ پروژه به بهره‌برداری رسید که بخشی از آن در دولت قبل آغاز شده بود. همچنین ما حدود ۷۰ تا ۸۰ پروژه توسعه‌ای -ایجاد داریم. سال گذشته ۴ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان منابع توسعه درمان در بخش درمان مستقیم بود و امسال بالغ بر ۹ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان هزینه را برای توسعه درمان مستقیم در نظر گرفته‌ایم. در مجموع ۱۸۳ پروژه درمانی در کل کشور در حال اجرا است که در نوع خود کم‌نظیر است.»

هوشمندسازی تأمین اجتماعی

وی با اشاره به اینکه یکی دیگر از راهبردهای این سازمان، اجرای طرح هوشمندسازی تأمین اجتماعی است، گفت: «ما در طرح هوشمندسازی به دنبال این هستیم که علاوه بر تسهیل‌گری، مداخلات انسانی را به حداقل برسانیم. در این فقره، پنج پروژه کلان تعریف شده که البته دو مورد از این پروژه‌ها در دوره قبل هم بوده و توسعه پیدا کرده و سه پروژه دیگر در این دوره تعریف شده است. پروژه ۳۰۷۰ یعنی ارائه خدمت الکترونیک برای کاهش ۷۰ میلیون مراجعه حضوری از گذشته آغاز شده بود که از زمان روی کار آمدن این دولت این ۲۰ خدمت به ۴۲ خدمت غیر حضوری افزایش پیدا کرد و تا پایان سال ۱۰ خدمت دیگر هم به